

Bezoekerscentra voor de Stelling Provincie wil pronken met ring van forten

Er bestaan al lange tijd plannen voor een bezoekerscentrum voor de Stelling van Amsterdam, de ring van forten rond de hoofdstad. De provincie Noord-Holland die verantwoordelijk is voor het bijzondere monument dat op de lijst van werelderfgoederen prijkt, heeft bekendgemaakt dat er maximaal drie bezoekerscentra komen. Maar de vraag waar die bezoekerscentra dan komen, is nog niet beantwoord.

Daarnaast wil de provincie dat er bij elk fort een informatiepunt komt. De belangrijkste motivatie is meer bezoekers trekken. En om tot dat doel te komen, is het noodzakelijk om bezoekers van de Stelling van Amsterdam beter te informeren.

De kogel is in zoverre door de kerk dat Gedeputeerde Staten (GS) hierover een besluit hebben genomen. Overigens naar aanleiding van een haalbaarheidsonderzoek naar een bezoekerscentrum voor de Stelling van Amsterdam.

Die drie bezoekerscentra zullen niet van gelijke grootte zijn. Uitgangspunt is een centraal bezoekerscentrum en twee ondersteunende centra. In de centra kunnen bezoekers informatie krijgen over dit werelderfgoed. Bijvoorbeeld over de geschiedenis, de verdedigingstactiek en de mogelijkheden tot recreatie.

GS zijn wel bereid subsidie te verstrekken voor de bezoekerscentra, maar willen geen structurele bijdrage leveren aan de exploitatiekosten.

De provincie is daarom op zoek naar bedrijven en organisaties die bereid de plannen verder te ontwikkelen en er ook voldoende geld in willen steken.

Onderzoek

Het haalbaarheidsonderzoek heeft uitgewezen dat een be-

zoekerscentrum alleen maar rendabel te exploiteren is als de functie van bezoekerscentrum wordt gecombineerd met andere functies als horeca of een cultureel pretpark. Die zaken kunnen al aanwezig zijn, of gelijk met een bezoekerscentrum gebouwd of aangelegd worden.

Inmiddels heeft een aantal partijen al aangegeven interesse te hebben in het verwezenlijken van een bezoekerscentrum. De informatiepunten komen bij voorkeur bij ieder fort. Dat zijn er dus 42. Hier kunnen bezoekers informatie krijgen over het fort en de Stelling van Amsterdam. De provincie wil hiermee bezoekers beter bedienen, maar ook de herkenbaarheid van de Stelling vergroten om zo ook bezoeken van de forten te stimuleren. Het is de bedoeling dat alle betrokken partners bijdragen aan de totstandkoming van de informatiepunten en ook aan het onderhoud daarvan.

In 2007

De provincie verwacht dat het eerste informatiepunt er begin 2007 staat en dat het eerste bezoekerscentrum in de loop van 2007 of 2008 kan worden geopend. Maar voor het zover is moeten Provinciale Staten nog een besluit nemen over de hoogte van de financiële bijdrage van de provincie voor de bezoekerscentra en informatie-

punten.

De provincie hoop dat mensen met goede ideeën spontaan aan de bel gaan trekken. Zij kunnen dat doen bij Janine Caalders, tel. 023-5144189.

Het lastige aan de stelling is dat de forten diverse eigenaren hebben en ook bij diverse partijen in gebruik zijn. Op internet is al langer veel informatie over de forten, hun geschiedenis en toegankelijkheid te vinden. Relatief nieuw is de website van de Stichting Platform Werelderfgoed Nederland. Op www.werelderfgoed.nl wordt informatie gegeven over de Nederlandse werelderfgoederen. De meest informatieve site is www.stelling-amsterdam.org.

Sectoren

De forten zijn ingedeeld in sectoren en vervolgens weer in groepen. Veel Waterlandse forten liggen in de sector Ilpendam. Er zijn twee groepen: Edam en Purmerend.

De informatie per fort – of ander deel van het verdedigingswerk – is zeer uitgebreid. Zo kom je er bijvoorbeeld makkelijk achter dat het Fort bij Edam eigendom is van Staatsbosbeheer en in gebruik is bij Victory Wines en bij de stichting Fort bij Edam.

Beide hebben op hun beurt weer een website. Op die over het fort valt onder meer te lezen dat op 20 februari is begonnen met de renovatie van de houten fortwachterswoning.

In het nabije verleden is er al veel gezegd en geschreven over een bezoekerscentrum. De Stichting Stelling van Amsterdam – die er een eigen website op na houdt – kwam met een aanvankelijk geheim rapport van een extern bureau. Daarin werd gesteld dat het bezoekerscentrum van internationale allure moest zijn en waarin de samenhang tussen de forten wordt getoond en het bewustzijn over de Stelling wordt bevorderd.

Kansrijk

Uiteindelijk kwamen de forten Spijkerboor, Veldhuis, Zuidwijkermeer en Pampus er als kansrijk uit. Maar de eigenaren van Spijkerboor, Veldhuis en Zuidwijkermeer richten zich

meer op natuur en de eigen doelgroep.

Pampus zag wel brood in een bezoekerscentrum, maar heeft als nadeel dat het in een flinke plas water ligt. Uit informatie op de websites blijkt dat ook nog bekeken is of het te combineren was met een centrum voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie, een ook huisvesten in de Beurs van Berlage is een optie geweest. Uiteindelijk is dit een doodlopende weg gebleken. Het is dan ook niet voor niets dat de provincie met een nieuw plan is gekomen. Meer informatie is verder te vinden op www.stelling-van-amsterdam.nl. Hier is meer te achterhalen over de jaarlijkse Stellingmaand en het Stelling Paspoort.

RUUD VAN DER MUEREN

Fort bij Edam opent deuren voor publiek

EDAM - Het Fort bij Edam opent ook dit jaar weer zijn deuren. Tot en met september is het fort elke eerste zondag van de maand – van 12 tot 16.30 uur – geopend voor publiek.

De gidsen staan weer klaar staan om de bezoekers mee te nemen door de geheimzinnige gangen van het fort. Samen met nog 41 andere forten maakt het Fort bij Edam deel uit van de Stelling van Amsterdam.

Ruim zeventig jaar lang is het een militair terrein geweest en was het strikt verboden gebied. De Stichting Fort bij Edam organiseert de rondleidingen voor het publiek. Volwassenen betalen € 2 voor een rondleiding en kinderen tot 12 jaar € 0,50.

Nieuw is de onlangs ingerichte kruitkamer, die een beeld geeft van wat er zich zoal afspeelde rond 1914. Buiten de open dagen zijn rondleidingen voor groepen mogelijk. Voor aanmeldingen kan contact worden opgenomen met Arend Grimmelikhuijse, tel. 0299-372458. Meer informatie op de website www.fortbijedam.nl.